

ירמיהו כ'

אני רוצה, ברשות שומאי הנכבדים, להקדיש את השאר הלה
לציפוי נשמתו הטובה של יהונתן תם, מן המתלמידים,
השוקדים, היוקדים בחוסר שאיפתם להצמיח ולהבין. חבל
על דאבדין. יהי זכרו ברוך.

ירמיהו נשמע באוזני פקידים בכירים בבית המקדש או בקרבתו,
כאשר בפיו נבואות קשות על גורלה של ירושלים. נבואות אלה
לא נעמו לאוזנו של אחד מראשי הפקידים, ששמו פשחור. הלה
מכה את ירמיהו ואוסר אותו ליום אחד בחדר עינויים, הנקרא
"מהפכת".

[כאילו כלי צינוי כלה כרישומים מימי האינקביזיציה
הספרדית].

ירמיהו, המשוחרר מן המעצר והעינוי הזה, יכול היה כנראה רק
להגיב במילים. והוא מכנה את הפקיד הבכיר הזה:
"וַיְכַה פֶּשְׁחֹר, אֶת יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא; וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל-
הַמֶּהֱפֶכֶת, אֲשֶׁר בְּשַׁעַר בְּנֵימָן הָעֵלְיוֹן, אֲשֶׁר, בְּבַיִת
ה' ^ג וַיְהִי, מִמְּחֶרֶת, וַיֵּצֵא פֶּשְׁחֹר אֶת-יִרְמְיָהוּ, מִן-
הַמֶּהֱפֶכֶת; וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִרְמְיָהוּ, לֹא פֶּשְׁחֹר קָרָא ה' שְׁמֶךָ--
כִּי, אִם-מְגֹר מְסָבִיב."

מכיוון שהדברים נאמרים מפי ה' יש להם משמעות של נבואה.
האיש הזה יחיה בפחד, מגור מסביב. (היום היינו אומרים שהוא
יהיה מאוים בקביעות). גורלו של פשחור שיהיה עד לאסון שיחול
על סביבתו ועל כל יהודה.

העם יגלה בידי מלך בבל, הכובש שיבזוז את הארץ ואת מכמניה.
עם המוגלים יהיו פשחור ובני ביתו, שסופו המר יבוא עליו
בגלות, שם גם יקבר. גזרה קשה למי שהרים יד על הנביא.

ירמיהו אינו מראה שהוא "נהנה" מגורלו המר של העם ובעיניו
גורלו האישי גם הוא מר. "פְּתִיתֵנִי ה' וְאָפַת, חֲזַקְתֵּנִי וְתוֹכַל;
הִיִּיתִי לְשָׁחוֹק כָּל-הַיּוֹם, כֹּלָה לַעֲג לִי. כִּי-מִדֵּי אֲדַבֵּר

אֲזַעֵק, חֲמִס וְשָׂד אֶקְרָא: כִּי-הָיָה דְבַר-ה' לִי לְחֹרֶפֶה
וּלְקֶלֶס, כָּל-הַיּוֹם. ^ט וְאִמַּרְתִּי לֹא-אֲזַכְּרֶנּוּ, וְלֹא-אֲדַבֵּר עוֹד
בְּשִׁמוֹ, וְהָיָה בְלִבִּי כְּאִשׁ בְּעֵרַת, עָצַר בְּעַצְמֹתַי; וְנִלְאַיְתִי
כְּלֶכֶל, וְלֹא אוֹכֵל.”

הוא נזכר בשנוא נפשו פשחור, הפקיד המענה אותו בחצר
המהפכת, שאותו כינה מגור מסביב.

{הערה: פשחור מופיע בין חוזרי-בבל בימי עזרא ונמנים שם
צאצאים של פשחור. לא ברור אם אלה הם צאצאי הפשחור של
ירמיהו. נראה שלא, ירמיהו ניבא להם קץ וקבורה בגלות. ואלה
חיים וקיימים ושבים לארצם. יתכנו אוא עוד פשחורים.}

ירמיהו מלין על מר גורלו אך בוטח הוא בה': " ^{יא} ו-ה' אוֹתִי כְּגִבּוֹר
עָרִיץ, עַל-כֵּן רָדַפְתִּי וְכִשְׁלוֹ וְלֹא יִכְלוּ;... ^{יב} ו-ה' צְבָאוֹת בַּחַן צַדִּיק,
רֹאֵה כְלִיּוֹת וְלֵב; אֲרָאֶה נְקֻמַּתְךָ מֵהֶם, כִּי אֶלֶיךָ גִלִּיתִי אֶת-
רִיבִי.”

ירמיהו מפגין נחת רוחו מעזרת ה' והוא פותח בשיר תודה לה'.
" ^{יג} שִׁירוּ, ל-ה' הַלְלוּ, אֶת-ה': כִּי הֲצִיל אֶת-נַפְשׁ אַבְיּוֹן, מִיַּד
מִרְעִים.” . לא עמד לו כוחו של ירמיהו ולהוסיף פסוקים לשירתו
ומיד חוזר לקונן

" ^{יד} אַרוּר הַיּוֹם, אֲשֶׁר יִלְדַתִּי בּוֹ: יוֹם אֲשֶׁר-יִלְדַתְנִי אִמִּי, אֶל-יְהוָה
בְּרוּךְ. ^{טו} אַרוּר הָאִישׁ, אֲשֶׁר בִּשְׂר אֶת-אָבִי לְאִמּוֹ, יִלְד-לָךְ, בֵּן
זָכָר-- שְׂמֵחַ, שְׂמֵחַהוּ. ^{טז} וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא, כְּעָרִים אֲשֶׁר-הִפְךָ ה'
וְלֹא נָחַם; וְשָׁמַע זְעָקָה בְּבִקְרָה, וּתְרוּעָה בְּעֵת צַהָרִים. ^{יז} אֲשֶׁר לֹא-
מוֹתַתְנִי, מִרְחָם; וְתִהְיֶה-לִּי אִמִּי קְבֹרִי, וְרַחֲמֶה הָרַת עוֹלָם. ^{יח} לָמָּה
זֶה מִרְחָם יִצְאֹתִי, לְרֹאֵת עֵמֶל וַיְגוֹן; וַיִּכְלוּ בְּבִשָׁת, יָמָי.”

מסקנה נוראית של מי שחייו נמאסו עליו. עד כדי כך הייתה
התנהגותם של שומרי הסף נגדו. וכנראה שאיש מן הקהל הרחב
לא עמד לצידו ולא צידד בו.

הופעה של חברה הנפחדת מפני שוטריה.

הלקח של ימינו הוא: לכל מקרה שנראה לנו בעוול עלינו להצביע עליו
ונגדו ולבזותו. התאחדות של מוחים כאלה תגן עליהם מפני הנוגש.
אנו מאמינים בה' שכל הנעשה משמיים נעשה, ונעשה לטובה. כן יהי
רצון.